

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Tomáš Novotný

Posudek oponenta

General extenders in the sitcom "Friends" dialogue

Diskurzivní ukazatele typu "general extenders" v dialozích televizního seriálu "Přátelé"

Bakalářská práce

Praha, září 2016

Předložená bakalářská práce se zabývá diskurzivními markery typu *and everything / and stuff / or something*, prostředky typickými pro neformální mluvený jazyk. Tyto funkce zkoumá na materiálu excerpovaném ze scénářů epizod populárního amerického sitcomu Friends (Přátelé), tedy na materiálu, jehož jazyk se snaží imitovat spontánní mluvenou angličtinu. Cíl práce je dvojitý: autor si klade za cíl jednak popsat syntaktické chování těchto vágních dovětek a zároveň podat přehled jejich funkcí v mluveném jazyce.

V teoretické části se autor opírá o novější studie zabývající se tímto tématem (Cheshire 2007, Martínez 2011, Levey 2012 a Overstreetová 1999). Autor nejdříve charakterizuje vágní jazyk, nastiňuje odlišnou terminologii k dané problematice (náležitě odůvodňuje, proč se ve své práci přiklání k termínu „general extenders“) a poukazuje na proces gramatikalizace, kterým tyto výrazy postupně procházejí. Druhá, obsáhlejší část teoretického úvodu se důkladně věnuje funkcím vágních dovětek a jejich klasifikaci – jak z referenčního, tak interpersonálního hlediska. Tato klasifikace je pak aplikována v empirické části práce.

Třetí kapitola přibližuje Materiál a metodologie. Autor si vytvořil korpus o velikosti 970 000 slov, v němž identifikoval celkem 188 výskytů vágních dovětek, které dále analyzoval. Z nich zahrnul 61 do výzkumné části práce. Z popisu však není zcela zřejmé, jak přesně byl korpus vytvořen, kolik dílů seriálu zanalyzoval apod. Mohl by autor svůj postup u obhajoby upřesnit?

Jádro empirické části práce (4. Kapitola) tvoří dva základní druhy analýzy, kvantitativní a kvalitativní. V rámci kvantitativní analýzy zkoumá autory typy vět a pozice ve větě, ve kterých se vágní dovětky vyskytly. Ukázalo se, že se formy *and stuff*, *and everything* a *or something* převážně vyskytují v kladných oznamovacích větách, *or anything* naopak ve větách záporných oznamovacích. Co se pozice týče, odchylky vykazovaly dovětky *and everything* a *or anything*, které se více jak v polovině případů vyskytly uprostřed věty. Tuto charakteristiku autor přičítá jejich pragmatické funkci (popírací funkci, jde o tzv. „disclaimer“). V rámci kvalitativní analýzy zkoumá autor pragmatické funkce dovětek, a to pro disjunktní i adjunktní výrazy zvlášť. Celkově považuji za velmi přínosné, že autor nepopisuje kvantitativní a kvalitativní analýzu pouze odděleně, ale hledá mezi nimi korelace. Ukazuje se tak, že pragmatická funkce dovětky s typem věty a pozicí dovětky úzce souvisí (např. na str. 27 autor uvádí, že dovětky mající funkci zdvořilých pozvání se nejčastěji vyskytují v tázacích větách v koncové pozici).

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Závěr:

Celkově si Tomáš Novotný počínal při psaní práce velice pečlivě a precizně, rovněž členění práce je dobře promyšlené. Cíle práce autor jednoznačně naplnil. Výsledky jsou prezentovány přehledně v tabulkách a jasně popsány v textu. Autor prokázal, že se v dané problematice výborně orientuje a jeho analýza tak přinesla řadu zajímavých výsledků v oblasti neformálního mluveného jazyka. Přínos zároveň vidím v tom, že autor nekončí shrnutím vlastní analýzy, ale dokáže naznačit i směr dalšího výzkumu (např. sledování souvškytu vágních dovětek s jinými diskurzními částicemi). Bakalářskou práci Tomáše Novotného k obhajobě proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně*.

Formální a jazykové nedostatky:

- str. 11 – název tabulky č. 1 je poměrně dlouhý a příliš podrobný. Vysvětlující informace „with forms that occurred in my corpus in bold“ by se spíše hodila do poznámky pod čarou.
- str. 14 – po zkratce i.e. se nepíše čárka
- str. 32 – *in the case of...* (místo *in case of*)
- místy působí text příliš neformálně, některým výrazům by bylo lepší se vyvarovat (např. *when it comes to...*)

Dílčí poznámky/otázky:

1. V práci mi chybí bližší charakteristika pozic „clause-final“ a „utterance-final“? Rozumím tomu dobře, že „utterance-final“ chápete jako „turn-final“, tedy na konci výpovědi jednoho z účastníků konverzace?
2. Zdá se mi, pokud se vágní dovětek vyskytne ve větě tázací, nejedná se nikdy o typickou formu věty tázací (s inverzí podmětu a slovesa), ale většinou jde buď tázací věty s formou věty oznamovací (př. 5 na str. 26, př. 107 a 111 v apendixu) nebo o větu s tázacím dovětkem („tag question“ – př. 99 v apendixu). Vyskytly se ve vašem korpusu příklady vágního dovětku v tázací větě s typickou formou?
3. Můžete upřesnit, z jakého důvodu jste při analýze větných typů zkoumal polaritu pouze u vět oznamovacích? U vět tázacích ani rozkazovacích věty na kladné a záporné dále nedělíte.
4. Podle výsledků analýzy se dovětek *or anything* vyskytuje v záporných větách. Toto „zjištění“ mi nepřipadá až tak překvapivé, vzhledem k tomu, že jde o „neassertivní“ zájmeno. Vyskytl se nějaký případ nebo lze si takový příklad v „assertivním“ kontextu představit?
5. Na str. 31 – př. 15 hodnotíte jako výskyt vágního dovětku ve větě rozkazovací. Nejde spíše o výskyt dovětku ve větě tázací? Myslím, že jde o eliptickou doplňovací otázku (...*what about our, what about the future, and stuff?*)

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav anglického jazyka a didaktiky

